

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

Przynależność narodowo-etniczna ludności
– wyniki spisu ludności i mieszkań 2011

W spisie ludności w 2011 r. po raz pierwszy w historii polskich spisów powszechnych umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych. Elastyczna formuła pytania o przynależność narodowo-etniczną, umożliwiająca zadeklarowanie przynależności do jednej lub dwóch kategorii etnicznych, poprzez zaznaczenie odpowiedniej odpowiedzi pod pytaniem lub wybór pozycji z obszernego słownika etnonimów, albo poprzez swobodny otwarty zapis deklaracji narodowo-etnicznej w polu tekstowym - zaowocowały uzyskaniem wielu (ponad 200) różnorodnych rodzajów identyfikacji. Były to zarówno deklaracje przynależności do grup narodowych i etnicznych, jak i etno-regionalnych, regionalnych, a nawet lokalnych.

Z możliwości wyrażenia podwójnych tożsamości etnicznych skorzystało 917 tys. osób. Na podstawie wyników uzyskanych w spisie ludności 2011 można stwierdzić, że wśród mieszkańców Polski dominuje ludność o jednorodnej polskiej tożsamości narodowej obejmująca 36 522 tys., co stanowi 94,8% (p. tabl.1).

Tabl. 1. Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznych - wyniki NSP 2011

Identyfikacja narodowo-etniczna	Ogółem	
	w tysiącach	w %
Ludność ogółem	38512	100,00
Wyłącznie polska	36522	94,83
Polska i niepolska	871	2,26
Wyłącznie niepolska	597	1,55
w tym dwie niepolskie	46	0,12
Nieustalona	521	1,35
Polska - razem	37394	97,10
Inna niż polska - razem	1468	3,81

Około 871 tys. osób (2,26%) zadeklarowało zarówno polską jak i inną niż polska tożsamość narodowo-etniczną. Deklarujący wyłącznie niepolską przynależność narodową lub etniczną stanowią grupę liczącą 597 tys. (1,55%) osób, z czego 46 tys. – to identyfikujący się z dwiema niepolskimi narodowościami.

Wyniki ostatniego spisu wskazują na wzrost poczucia odrębności etnicznej społeczności regionalnych w Polsce, chociaż w większości przypadków wiąże się to z jednoczesnym odczuwaniem polskiej tożsamości narodowej. Do najliczniejszych innych niż polskie identyfikacji narodowo-etnicznych należy bowiem zaliczyć deklaracje śląskie i kaszubskie.

W sumie odnotowano – jako odpowiedź na pierwsze lub drugie pytanie etniczne – 847 tys. deklaracji śląskich, przy czym mniej niż połowę z tego (376 tys.), wyrażono jako identyfikację pojedynczą, częściej natomiast wskazywano identyfikację śląską łącznie z polską – 431 tys. (p. tabl. 2). Wśród 233 tys. osób deklarujących przynależność kaszubską, 216 tys. stanowiły takie, które zadeklarowały przynależność polsko-kaszubską, zaś 16 tys. – wyłącznie przynależność kaszubską.

W 2011 roku odnotowano nieco mniejszą niż w poprzednim spisie liczbę osób deklarujących przynależność niemiecką – w sumie 148 tys. (wobec ponad 150 tys. w NSP 2002), z czego 45 tys. zadeklarowało narodowość niemiecką jako jedyną, a 64 tys. – wraz z narodowością polską.

Do liczniejszych grup deklarujących w spisie ludności 2011 inną niż polska tożsamość narodowo-etniczną, chociaż już o połowę mniejszych niż zbiorowość deklarujących narodowość niemiecką, należy zaliczyć jeszcze społeczności ukraińską (51 tys.) i białoruską (47 tys.). Kolejne grupy osób deklarowały już rzadziej swoją odmienną niż polska lub łącznie z polską - przynależność narodowo-etniczną, a wśród nich: społeczność romska (17 tys.), rosyjska (13 tys.), amerykańska (12 tys.) oraz łemkowska (11 tys.) i angielska (10 tys.).

Nieco mniej niż 10 tys. osób liczyły grupy deklarujących w pierwszym lub drugim pytaniu przynależność do społeczności: włoskiej (9 tys.), a także francuskiej, litewskiej i żydowskiej (po około 8 tys.). Inne zbiorowości identyfikujących się z innymi społecznościami narodowo-etnicznymi nie przekraczały 5 tys. osób. W spisie ludności z 2011 roku odnotowano także – po raz pierwszy w historii spisów – deklaracje przynależności regionalnych: kociewską, góralską oraz wielkopolską.

Pomimo stosunkowo niewielkich liczebności społeczności narodowo-etnicznych w Polsce i ich terytorialnego rozproszenia, można na podstawie wyników spisu ludności 2011 wskazać kilka obszarów, charakteryzujących się większym skupiskiem osób ludności o innej niż polska tożsamości etnicznej lub o tożsamości złożonej (np. polskiej i innej jednocześnie).

Według uzyskanych danych można stwierdzić, że w 181 gminach co najmniej 10% mieszkańców zadeklarowało jakąkolwiek inną niż polska przynależność etniczną - niezależnie od kolejności, liczby wyrażonych identyfikacji oraz ich rodzaju (z polską lub bez polskiej). Gminy te sytuują się w 50 powiatach znajdujących się w 8 województwach. Najwięcej takich gmin znajduje się na terenie województwa śląskiego (76), pomorskiego (41) i opolskiego (36), znacznie mniej - w podlaskim (18) i zaledwie po kilka lub jednej - w warmińsko-mazurskim (6) i małopolskim (2), podkarpackim (1) i zachodniopomorskim (1) – patrz *Wykaz gmin*.

*Notatkę opracował Grzegorz Gudaszewski - konsultant
w Departamencie Badań Demograficznych i Rynku Pracy*

Akceptacja: Lucyna Nowak – zastępca dyrektora

**Tabl. 2 Ludność według rodzaju i kolejności identyfikacji narodowo-etnicznych
– wyniki NSP 2011**

Identyfikacja narodowo-etniczna	Identyfikacja pierwsza (zadeklarowana w pierwszym pytaniu)	w tym jako jedyna	Identyfikacja druga (zadeklarowana w drugim pytaniu)	Razem - niezależnie od liczby i kolejności deklaracji (w pierwszym lub drugim pytaniu) *	
					w tym występująca z polską
w tysiącach					
Ogółem	38512	37073	917	38512	x
Polska	37310	36522	83	37394	x
Inna niż polska	680	551	834	1468	871
w tym:					
śląska	436	376	411	847	431
kaszubska	18	16	215	233	216
niemiecka	74	45	73	148	64
ukraińska	38	28	13	51	21
białoruska	36	30	10	47	16
romska	13	10	4	17	7
rosyjska	8	5	5	13	7
amerykańska	1	1	11	12	11
łemkowska	7	6	3	11	4
angielska	2	1	9	10	9
włoska	2	1	7	9	8
francuska	2	1	6	8	7
litewska	6	5	2	8	3
żydowska	2	2	5	8	5
wietnamska	4	3	0	4	1
hiszpańska	0	0	3	4	3
holenderska	1	1	3	4	3
ormiańska	3	2	1	4	2
grecka	1	1	3	4	3
czeska	1	1	2	3	2
słowacka	2	2	1	3	1
kociewska	0	0	3	3	3
kanadyjska	0	0	3	3	3
górska	0	0	3	3	3
bułgarska	1	1	1	2	1
irlandzka	0	0	2	2	2
tatarska	1	1	1	2	1
szwedzka	0	0	2	2	2
węgierska	1	0	1	2	1
austriacka	0	0	1	2	1
australijska	0	0	1	2	1
chińska	1	1	0	2	0
wielkopolska	0	0	1	2	1
Nieustalona	521	x	x	521	x

* Kolumna zawiera zestawienie odpowiedzi z dwóch pytań – dane nie sumują się

Wykaz gmin, w których łączny udział osób deklarujących w pierwszym lub drugim pytaniu inną niż polska przynależność narodowo-etniczną wynosił co najmniej 10%

Województwo	powiat	lp.	gmina	
MAŁOPOLSKIE	gorlicki	1	Sękowa	
		2	Uście Gorlickie	
OPOLSKIE	kędzierzyńsko-kozielski	3	Bierawa	
		4	Cisek	
		5	Pawłowiczki	
	kluczborski krapkowicki	6	Polska Cerekiew	
		7	Reńska Wieś	
		8	Lasowice Wielkie	
		9	Gogolin	
		10	Krapkowice	
		11	Strzeleczy	
		12	Walce	
		13	Zdzieszowice	
		oleski	14	Dobrodzień
			15	Gorzów Śląski
	16		Olesno	
	17		Radłów	
	18		Zębowice	
	opolski		19	Chrzastowice
			20	Dąbrowa
		21	Dobrzeń Wielki	
		22	Komprachcice	
		23	Łubniany	
		24	Murów	
		25	Ozimek	
		26	Popielów	
		27	Prószków	
		28	Tarnów Opolski	
	prudnicki	29	Turawa	
		30	Biała	
		31	Głogówek	
	strzelecki	32	Izbicko	
		33	Jemielnica	
		34	Kolonowskie	
		35	Leśnica	
		36	Strzelce Opolskie	
		37	Ujazd	
		38	Zawadzkie	
	PODKARPACKIE	sanocki	39	Komańcza
	PODLASKIE	białostocki	40	Gródek
41			Zabłudów	

	bielski	42	Bielsk Podlaski
		43	Bielsk Podlaski
		44	Orla
	hajnowski	45	Hajnówka
		46	Białowieża
		47	Czeremcha
		48	Czyże
		49	Dubicze Cerkiewne
		50	Hajnówka
		51	Kleszczele
		52	Narew
		53	Narewka
	sejneński	54	Puńsk
		55	Sejny
	siemiatycki	56	Milejczyce
		57	Nurzec-Stacja
POMORSKIE			
	bytowski	58	Borzytuchom
		59	Bytów
		60	Czarna Dąbrówka
		61	Lipnica
		62	Parchowo
		63	Studzienice
		64	Tuchomie
	chojnicki	65	Brusy
		66	Konarzyny
	gdański	67	Przywidz
	kartuski	68	Chmielno
		69	Kartuzy
		70	Przodkowo
		71	Sierakowice
		72	Somonino
		73	Stężyca
		74	Sulęczyno
		75	Żukowo
	kościerski	76	Kościerzyna
		77	Dziemiany
		78	Karsin
		79	Kościerzyna
		80	Liniewo
		81	Lipusz
		82	Nowa Karczma
	lęborski	83	Cewice
	pucki	84	Hel
		85	Jastarnia
		86	Puck
		87	Władysławowo
		88	Kosakowo
		89	Krokowa

		90	Puck
	wejherowski	91	Reda
		92	Rumia
		93	Wejherowo
		94	Linia
		95	Luzino
		96	Łęczyce
		97	Szemud
		98	Wejherowo
ŚLĄSKIE			
	gliwicki	99	Knurów
		100	Pyskowice
		101	Gierałtowiec
		102	Pilchowice
		103	Rudziniec
		104	Sośnicowice
		105	Toszek
		106	Wielowieś
	lubliniecki	107	Lubliniec
		108	Boronów
		109	Ciasna
		110	Herby
		111	Kochanowice
		112	Koszęcin
		113	Pawonków
		114	Woźniki
	mikołowski	115	Łaziska Górne
		116	Mikołów
		117	Orzesze
		118	Ornontowice
		119	Wry
	pszczyński	120	Goczałkowice-Zdrój
		121	Kobiór
		122	Miedźna
		123	Pawłowice
		124	Pszczyna
		125	Suszec
	raciborski	126	Racibórz
		127	Kornowac
		128	Krzanowice
		129	Krzyżanowice
		130	Kuźnia Raciborska
		131	Nędza
		132	Pietrowice Wielkie
		133	Rudnik
	rybnicki	134	Czerwionka-Leszczyny
		135	Gaszowice
		136	Jejkowice
		137	Lyski

		138	Świerklany
tarnogórski		139	Kalety
		140	Miasteczko Śląskie
		141	Radzionków
		142	Tarnowskie Góry
		143	Krupski Młyn
		144	Świerklaniec
		145	Tworóg
		146	Zbrostawice
bieruńsko- łędziński		147	Bieruń
		148	Imielin
		149	Łędziny
		150	Bojszowy
		151	Chełm Śląski
wodzisławski		152	Pszów
		153	Radlin
		154	Rydułtowy
		155	Wodzisław Śląski
		156	Godów
		157	Gorzyce
		158	Lubomia
		159	Marklowice
		160	Mszana
m.Bytom		161	Bytom
m.Chorzów		162	Chorzów
m.Gliwice		163	Gliwice
m.Jastrzębie- Zdrój		164	Jastrzębie-Zdrój
m.Katowice		165	Katowice
m.Mysłowice		166	Mysłowice
m.Piekary Śląskie		167	Piekary Śląskie
m.Ruda Śląska		168	Ruda Śląska
m.Rybnik		169	Rybnik
m.Siemianowice Śląskie		170	Siemianowice Śląskie
m.Świętochłowice		171	Świętochłowice
m.Tychy		172	Tychy
m.Zabrze		173	Zabrze
m.Żory		174	Żory
WARMIŃSKO- MAZURSKIE	braniewski	175	Lelkowo
		176	Pieniężno
	giżycki	177	Kruklanki
	gołdapski	178	Banie Mazurskie
	węgorzewski	179	Budry
		180	Pozezdrze
ZACHODNIOPOMORSKIE	szczecinecki	181	Biały Bór

Mapka. Gminy, w których łączny udział osób deklarujących w pierwszym lub drugim pytaniu inną niż polska przynależność narodowo-etniczną wynosił co najmniej 10%

